

پیک رضوان

دایکان

نشریه فرهنگی مذهبی پیک رضوان شماره سی و نهم
ویژه خرداد سال ۱۴۰۳ شمسی ۱۴۲۵ هجری قمری

امام صادق علیه السلام : خداوند تعالیٰ به پیامبری از انبیا وحی کرد : به قوت بگو ! لباس دشمنان را نپوشند و به شکل دشمنان من دنیا نمایید ، غذای دشمنان را نخورید ، اگر چنین کنید شما نیز مانند آنها دشمنان من خواهید بود . میزان الحکمه ، ۱۸/۵

این نشریه حاوی اسماء متبرک است

مضارط لباس تنگ برای سلامتی

شیوه های یاری امام زمان علیه السلام (قسمت سوم)

لباس تنگ باعث ایجاد اختلال در جریان خون، احساس کوفتگی و خستگی، دل درد، نفخ شکم، عفونت ادراری در خانم ها، خارش و سوزش پوست، اگرماهی تناسی، زخم و بریدگی پوستی، ترش کردن غذا، رشد قارچ های پوستی و حتی سلطان سینه در خانم ها می شود. در گذر زمان و با تغییر نسل ها، گویا یک پدیده اجتناب ناپذیر است و آن کوچک شدن همه چیز است. خاندهای نقلی، ماشین های کوچک، شلوارهای کوتاه و تنگ، مانتوهای چسبان و پیراهن های تنگ. این موارد آخر در ذهن تداعی می کند که خیاط همیشه پارچه کم می آورد. اما این لباس های تنگ اگر محصول جبر زمانه بباشند، حاصل مدد که مستند. اما این مدد برای سلامت بدن خطرناک است. لباس تنگ، عروق پوست را تحت تاثیر قرار داده و در قسمت هایی مانع گردش صحیح خون می شود، به خصوص اگر تنگی لباس در ناحیه لگن، زانو، سینه و حلقه آستین ها باشد. همین اختلال جریان خون باعث همان عارضه شایع لباس های تنگ می شود، یعنی اساس کوفتگی و خستگی. البته گاهی این تنگی به حدی زیاد می شود که قسمت های پیامبر خدا(ص) و اهل بیت(ع) او هستند و آنان سرچشمه همه برکات هایی از پوست کبود می شود. یکی از مشکلات لباس های تنگ واسطه همه فیوضات الهی می باشد و آنچه از طرف پروردگار به بندگانش احسان می شود به خاطر آنهاست.

۴) یاری امام عصر(ع) با امر به معروف و نهی از منکر: یکی دیگر از راه ها و شیوه های یاری امام عصر(ع)، انجام دو فریضه امر به معروف و نهی از منکر است که اگر با شرایط آن انجام شود، آثار ظاهری و باطنی را به دنبال دارد. آثار ظاهری این دو فریضه در این راستا این است که: به وسیله امر به معروف، تارکان کارهای نیکو، آنها را به جای آورند و همچنین با نهی از منکر گناهکاران یا کلاً گناه را ترک می کنند یا کمتر انجام می دهند.

و در این آثار ظاهری، نوعی نصرت و یاری امام زمان(ع) نهفته است، زیرا اینها از اموری است که مختص به وجود مبارک امام(ع) است. پس هر کس مؤفق به انجام این امور شود، البته امام را یاری نموده است. زیرا عمولاً افراد به مدت طولانی لباس تنگ نمی پوشند و آن را پس از ساعتی تقویض می کنند. پوشیدن لباس تنگ عمولاً برای افرادی مشکل ایجاد می کند که زمینه آبروی و حساسیت دارند. مهم ترین لباسی که ایجاد مشکل می کند، عمولاً شلوارهای جین تنگ است نه بلوز های تنگ. لباس تنگ در افرادی که زمینه آبروی دارند، باعث ایجاد آگزماهی تناسی می شود، به خصوص اینکه لباس های زیر و بلوزها عمولاً از جنس نخ نیستند و حتی در آنها از مواد نایلونی و پلاستیکی استفاده می شود.

سایت تبیان

شیوه های یاری قائم آل محمد، ص ۲۳ و ۲۴

تا نرم نشی، جذب نمی شی!

داستان گوارش و هضم و جذب غذا هم داستان جالبیه. این

معده و روده می هرجیزی رو هضم و جذب نمی کنه. تصور کنیں

که بخواین چند تا گردو و چند تا پسته رو قورت بدین و خدا می دونه که بعداً

چقدر اذیت می شین و چه بسا دل درد هم بگیرین. چیزی رو که به

دهانمون می ذاریم تا بخوریم ابتدا باید با دندون هامون خوب بجومیم،

تا با براز دهانمون ترکیب بشه و حسابی نرم بشه. اینظبوری هم مسیر

دهان تا معده رو راحت تر طی می کنه، هم بهتر هضم و جذب میشه.

اساساً نرمی شرط جذابیته. من و شما هم اگر پر از نرمی و ملایمت

نشاییم جذابیت من رو از دست میدیم. ارتباطهون، حرفاomon و

نصیحت هامون چندان دلنشین نمیشه. راه نفوذ به قلب دیگران، نرمی

و ملایمته. گاهی انتظار عجیبی داریم، می خوایم با همی سختی ها و

سخت گیری ها و خشونت ها و درشتی ها، به قلب دیگران وارد بشیم و

محبوب اونها باشیم و اونها هم به دل ما رفتار کنی! این خلاف قاعده

ی طبیعته. دری که خوب بسته نشی باید روغن زد تا نرم بشه و خوب

بسته بشه. توی موتور ماشین باید روغن ریخت تا نرم باشه و خوب

کار کنه. نرمی، قانون هستیه. بارون و قتنی نرم و آروم می باره، جذب

زمین میشه. بیایید با هم تصمیم بگیریم تو رابطه هامون با پدر، مادر،

همسر، فرزند، خواهر و برادرها، فامیل ها، همکارها و دوستها و همه

ی اطرافیان مون یک کم از اینی که هستیم نرم تر باشیم. **حواری**

چند حدیث

پیامبر اکرم(صلی الله علیه و آله وسلم) به یکی از زنان درباره حق زن

بر شوهرش می فرمایند:

تجارت احکام آن را مطالعه کنند مثلاً حضرت فرمود: "ای جمعیت بازگانان

اول احکام معاملات بعد تجارت اول احکام معاملات بعد تجارت اول احکام

تجارت احکام آن را مطالعه کنند مثلاً حضرت فرمود: "ای مردم! قبل از

تجارت احکام آن را فرا بگیرید و الله ربا در این است از حرکت مورچه بر روی

سنگ سیاه مخفی تر است". "کسی که بدون فراگیری احکام تجارت وارد

آن شود بارها و بارها به ربا خواهد افتاد"

ای کاش عظمت گناهش را بدانیم
ما وقتی بای صحبت کسانی که مردم در احکام به آنها زیاد مراجعه می کنند
می نشینیم می بینیم که از یک چیز خیلی می نالند و آن: "عدم رعایت
موازین شرعی در معاملات است" متأسفانه برخی از کاس ها این روزها به
احکام معاملات اهمیت زیادی نمی دهند ما این بار می خواهیم از بزرگترین و
یا حداقل یکی از بزرگترین آفات تجارت صحبت کنیم ما ابتدا عظمت گناه را
را بیان کرده و راه حل جلوگیری از آن را از زبان امیر المؤمنین (علیه السلام)
بیان خواهیم کرد:

۱) عظمت گناه ربا

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله): "ربا هفتاد و سه قسم دارد که کمترین آن

یک درهم ربا نزد خدا سنگین تراز چهل بار زنگردن است" امام باقر (علیه السلام):

مثل این است که انسان با مادر خود نزدیکی کند" امام رضا (علیه السلام):

یک درهم ربا نزد خدا سنگین تراز چهل بار زنگردن با محارم در

خانه خداست". "ربا هفتاد جزء دارد که کمترین آن این است که انسان با

مادر خود در خانه خدا نزدیکی کند"

۲) راه حل ربا از زبان امیر المؤمنین (علیه السلام)

امیر المؤمنین(علیه السلام) مکرر تأکید می نمود که بازگانان قبل از ورود به

تجارت احکام آن را مطالعه کنند مثلاً حضرت فرمود: "ای جمعیت بازگانان

اول احکام معاملات بعد تجارت اول احکام معاملات بعد تجارت اول احکام

تجارت احکام آن را فرا بگیرید و الله ربا در این است از حرکت مورچه بر روی

سنگ سیاه مخفی تر است". "کسی که بدون فراگیری احکام تجارت وارد

آن شود بارها و بارها به ربا خواهد افتاد"

آیا ربا را به اندازه جماع با محارم می دانیم؟

آیا همان طور که در روابط خود با محارم احتیاط را رعایت می کنیم تا خدای

ناکرده حس بدی نسبت به آنها پیدا نکنیم درباره ربا هم آن احتیاط را می

کنیم؟

چند درصد بازاری های ما احکام معاملات را فراگرفته اند؟

از آنها یکی که فرانگرخته اند چند درصد به ربا نیقتاده اند؟

عاقبت چنین جامعه ای چه خواهد شد؟

آیا می توان برای تصویر عاقبت چنین جامعه ای را فرض کرد که در

آن زنای با محارم رواج دارد؟ یا جامعه ای که مردمش از زنای با محارم در خانه

خداد شرم ندارند؟

بخش نهج البلاغه تبیان

مکار الاخلاق، ص ۲۱۸.
قال الامام علی علیه السلام :
امام علی - علیه السلام - فرمودند: هر گاه فردی از شما زنی را دید و به شگفت آمد به نزد همسرش رود، زیرا نظری آنچه دیده است در همسر خود او نیز هست، پس شیطان را به دل خود راه ندهد و چشم خود را از آن زن برگرداند؛ و اگر همسر ندارد دو رکعت نماز بخواند و بسیار حمد خدا گوید و بر پیامبر و آل او اصولات فرستد، و آن گاه از فضل خوبیش (همسری) عطاش فرماید، خداوند هم از روی مهر و رافت خود نیاز او را برطرف می سازد.

بحار الانوار، ج ۱۰، ص ۱۱۵.

ما وقتی بای صحبت کسانی که مردم در احکام به آنها زیاد مراجعه می کنند

می نشینیم می بینیم که از یک چیز خیلی می نالند و آن: "عدم رعایت

موازین شرعی در معاملات است" متأسفانه برخی از کاس ها این روزها به

احکام معاملات اهمیت زیادی نمی دهند ما این بار می خواهیم از بزرگترین و

یا حداقل یکی از بزرگترین آفات تجارت صحبت کنیم ما ابتدا عظمت گناه را

را بیان کرده و راه حل جلوگیری از آن را از زبان امیر المؤمنین (علیه السلام)

بیان خواهیم کرد:

۱) عظمت گناه ربا

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله): "ربا هفتاد و سه قسم دارد که کمترین آن

یک درهم ربا نزد خدا سنگین تراز چهل بار زنگردن است" امام باقر (علیه السلام):

مثل این است که انسان با مادر خود نزد چهل بار زنگردن است" امام رضا (علیه السلام):

یک درهم ربا نزد خدا سنگین تراز چهل بار زنگردن با محارم در

خانه خداست". "ربا هفتاد جزء دارد که کمترین آن این است که انسان با

مادر خود در خانه خدا نزدیکی کند"

ای کاش عظمت گناه را بدانیم

ما وقتی بای صحبت کسانی که مردم در احکام به آنها زیاد مراجعه می کنند

می نشینیم می بینیم که از یک چیز خیلی می نالند و آن: "عدم رعایت

موازین شرعی در معاملات است" متأسفانه برخی از کاس ها این روزها به

احکام معاملات اهمیت زیادی نمی دهند ما این بار می خواهیم از بزرگترین و

یا حداقل یکی از بزرگترین آفات تجارت صحبت کنیم ما ابتدا عظمت گناه را

را بیان کرده و راه حل جلوگیری از آن را از زبان امیر المؤمنین (علیه السلام)

بیان خواهیم کرد:

۲) عظمت گناه ربا

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله): "ربا هفتاد و سه قسم دارد که کمترین آن

یک درهم ربا نزد خدا سنگین تراز چهل بار زنگردن است

زندگی با قرآن :

شش نکته کاربردی در ارتباط با فرزندان
قرآن کریم که سراسر درس زندگی است در ابتدای سوره مبارکه یوسف با بیان مختصه از رابطه پیامبر بزرگ الهی حضرت یعقوب با فرزندش یوسف در سهای متعددی را در ارتباط والدین با فرزندان به ما می آموزد که به عمور آن اشاره می نمایم:

(۱) رابطه صمیمانه

از مهمترین نکته ها در ارتباط والدین با فرزندان رابطه صمیمانه است بگونه ای که فرزندان احساس بیگانگی ننمایند و بتوانند راحت با پدر و مادر ارتباط برقرار کنند و در نتیجه مسائل خود را آنما در میان بگذارند. این رابطه صمیمانه است که می تواند از سیاری از خطرها جلوگیری نموده و فرزندان را از گراش به بیگانگان باز دارد.

(۲) آگاهی از روحیات فرزندان

حضرت یعقوب کاملابوسف و برادرش بنیامین و سایر فرزندان خود را می شناخت اگر پدر و مادر روحیات فرزند خود را بدانند به خوبی می توانند در هر شرایطی برخوردی مناسب با روحیه آنها داشته باشند و آنها را از خطرات نجات دهند و به ارزشها تشویق نمایند.

(۳) اظهار محبت به فرزندان

نوع عبارتی که قرآن کریم از برخورد حضرت یعقوب با فرزندش بوسف و بعد هم با سایر فرزندانش بیان می کند، حاکی از محبت و اظهار محبت است. از نکته های مهمی که باید والدین غافل نشوند این است که دوست داشتن خود به فرزند را اظهار کنند که این اظهار ممکن است با زبان و یا رفتار باشد و لی تکرار این اظهار محبت امری است ضروری و در حفظ فرزندان و جذب آنها به خانواده، نقش بسزایی دارد.

(۴) آموژش

والدین باید به روشهای مختلفی، فرزندان خود را از مسائل اعتقادی، از شرایط محیط، از خطرها و از دوست و دشمن آگاه نمایند. گاهی بایان صریح، گاهی با نقل داستان، گاهی با نقل از بزرگان و نکته هایی که از آنها بادآوری می نمایند. و می بینیم که حضرت یعقوب علیه السلام فرزندش بوسف را آموژش داد که چگونه با برادران خود برخورد نماید و چگونه از خطرهای احتمالی پیشگیری کند.

(۵) گوش سپردن به سخنان فرزندان

هنگامی که والدین با حوصله به سخنان فرزندانشان گوش دهند، و برای آنها وقتی را اختصاص دهند، فرزندان تشویق می شوند که اتفاقات اطراف خود را برای والدین بگویند و برخودهایی که با دوستان و غیردوستان دارند باری پدر و مادر بازگو نمایند و در این گوش کردنهاست که والدین می توانند نقطه های قدرت و ضعف را شناسایی و فرزندان خود را به موقع راهنمایی کنند که حضرت یعقوب علیه السلام بر این جریان هم با کمال آرامش خاطر به سخنان فرزندش گوش کرد و رهنمودهای لازم را به او آموخت.

(۶) تلاش برای اصلاح روابط فرزندان

از برنامه هایی که باید پدر و مادر به آن توجه داشته باشند این است که با تدبیر لازم فرزندان خود با یکدیگر علاقه مند کنند و با محبت بار آورند و اگر فرزندی نسبت به فرزند دیگر بدخواهی داشت با تدبیر از آن پیش گیری نمایند. اگرچه حضرت یعقوب موفق بر این کار نشند اما تلاش خود را برای اصلاح رابطه برادران با بوسف و بوسف با برادران انجام داد. و مهم این است که پدر و مادر در انجام وظیفه خود کوتاهی ننمایند. بنابراین همواره باید به روابط فرزندان دقت کنند و به اصلاح آن همت بگمارند.

راه روش - مهدی عدالتیان

مناظره با زنی خودنما

حجت الاسلام و المسلمین سید محمد مختاری سبزواری می گویند : در بررسی ادیان و مذاهب و گفتوگو با دانشمندان شان به این حقیقت رسیده ام که : جز مذهب تشیع، ادیان و مذاهب دیگر، راه حل معقولی برای مشکلات جنسی و خانوادگی ندارند و باید هم چنین باشد. ایشان در ادامه خاطره ای را چنین نقل نموده اند :

چندین سال پیش از انقلاب که در حوزه ی نجف اشرف درس می خواندم، در تابستان برای زیارت به سوریه رفتم و سری هم به لبنان زدم. در یک مسافت داخلی لبنان، میین بوسین بین راه خراب شد. همان جا کنار جاده، آبی بود و چند درخت که برای نماز به آن جا رفتم. در بین نماز سر و صدا و بگو مگویی بلند شد. پس از پایان نماز جز چند نفر هم همراهان ما زیر درخت جمع شده اند و ماجرا یی است بدین قرار : مرد جوانی که معلوم شد و کیل دادگستری است از ساک دستی اش مرغ بربانی در می آورد، کنار آب رو به روی حاضران، شروع به خوردن می کند.

در میان مسافران، زن جوان زیبایی بود نیمه عریان ، خود نما و هوس انگیز که بعضی از همراهان از خود نمایی و بی حیایی او ناراحت بودند، وی تک و تنها بود و فقط بجهه ای حدود سه یا چهار ساله همراه داشت چون چشم بچه اش به مرغ بربان می افتد از مادرش آن را تقاضا می کند.

خانم ناراحت شده به وکیل اعتراض می کند و می گوید :

آقای محترم ! این کار شما خلاف ادب اجتماعی و دور از انصاف است. زیرا این مردم که اینجا نشسته اند و مرغ خوردن شما را می بینند اشنهای شان تحریک می شود و هوس می کند و چون فعل دسترسی به آن ندارند و نمی توانند این هوس را اشباع کنند، ناراحت می شوند . بنابراین به حکم ادب و انصاف اجتماعی می بایست مرغتان را در گوش ای تنها می خوردید نه روی این همه آدم.

وکیل گفت : درست است که کار خوبی نکردم ولی مجبور بودم ، چرا که از طرفی ، هنگامی که گرسنه می شوم ، اگر غذا نخورم دلم درد می گیرد و از حال می روم از طرف دیگر با غذا آب زیاد می نوشم و سیلے ای هم نداشتمن که آب را با خودم به گوشی تنهایی ببرم ، لذا مجبور شدم که کنار این چشم در مقابل شماها غذا بخورم و در عین حال معدتر می خواهم .

پس از معدتر خواهی و اعتراف وکیل به تقصیرش ، خانم خودنما طلبکاری و غرورش بیشتر شد ، و کیل که از بر حرفی خانم داشت ناراحت می شد به وی گفت :

در حضور این جمعیت با شما حرفي دارم . وکیل گفت : چه طور شده به قول شما مرغ بریان خوردن من در انتظار دیگران که اشتها و هوس آنان را تحریک می کند و فعل دسترسی به آن ندارند ، ناراحت شان می کند ، و این دور از انصاف و ادب اجتماعی است ، اما اگر شما که پیکر تان را با زینت و آرایش ، زیبا و هوس انگیز ساخته اید و نیمه عربان در دیدگاه ما قرار داده اید ، آیا اشتها و هوس جنسی ما را تحریک نمی کنید ؟

آیا به خاطر عدم امکان ارضای این هوس برانگیخته ، ما را ناراحت نمی سازید ؟ آیا این کار شما دور از انصاف و خلاف ادب اجتماعی نیست ؟

آن گاه خطاب به حاضران گفت : شما را به عدل و انصاف قسم اگر گفتارم درست یا نادرست است ، بگویید تا چیزی بفهمم . حاضران که چون من از خودنما و هوس انگیزی خانم ، متأثر شده بودند ، پاسخ دادند : آن چه گفتید صحیح و مطابق با واقع است .

هزار و یک حکایت عبرت انگیز ، ص ۶۲۲

«امام» و سبک زندگی

«بنده بودن»، مهمترین معرف هویت ما

در این دنیا ما را به هویت و شخصیت مان می شناسند، در روز قیامت نیز وقتی می خواهیم خودمان را معرفی کنیم خودمان را با یک عنصر کلیدی سبک زندگی معرفی می کنیم و آن «عبد بودن» است. در واقع، هویت اصلی ما این است که ما «عبد» هستیم، عبد بودن برای ما یک اختخار بزرگ است. حتی رسول خدا (ص) نیز اول عبد خدا بود و بعد از آن رسول خدا : (و أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدِهِ وَ رَسُولَهُ) . خدا کند بفهیم که «عبد» هستیم؛ یعنی به عبد بودن خود اختخار کنیم و احساس عزت داشته باشد ولی خود خیلی ها اینکه عبد خدا هستند، توجه تدارنده مکن است به خدا اختخار کنید و برای «من» را «عبد» نمی دان. اینها حتی وقتی دعا می کنند نیز گویا دارند با خدا مذکور می کنند و برای «من» خود، شائی قائلندی یعنی خدا را به عنوان کسی که در عالم قدرت دارد می بینند و از چیزهایی می خواهند؛ این بدان جهت است که معنای دقیق «عبد» را نمی دانند و هویت عبد بودن خود را درست درگ نکرده اند. مثلاً تصویر می کنند عبد، یعنی کسی که عبادت می کند در حالی که شاید نزدیکترین معنای عبد در زبان فارسی، کلمه «برده» باشد؛ یعنی ما بردگان خداوند هستیم و صاحب اختیار ما خداست. «عبد خدا» یعنی برده خدا. ما فارسی زبان ها نیز در مواردی به جای کلمه «من» که اتفاقاً مانع بزرگی در مسیر عبودیت است از کلمه «بنده» استفاده می کنیم که این جایگزینی، فوق العاده خوب است و مثلاً به جای این که بگوییم «من فکر می کنم»، می گوییم: «بنده فکر می کنم»، ولی باز هم به معنای حقیقی آن که در زبان فارسی «برده» گفته می شود، توجه تداریم و حتی تحمل اینکه به جای کلمه «بنده» از واژه «برده» استفاده کنیم را نیز نداریم. یک دلیل این که نماز عمود خیمه دین است آن است که بیشترین صورت برده ی و بندگی ما را نشان می دهد. وقتی انسان به سجده می رود و صورت خود را به خاک می گذارد، در واقع به حالتی که یک عبد در مقابل اربابش دارد نزدیک می شود. حتی در احکام عبادات هم دلایل جزئی آن را به ما توضیح نداده اند و ما موظفیم بندهدار آنها را انجام دهیم؛ مثل اینکه نمی دانیم چرا باید نماز صحیح را دو رکعت و حمد و سورة را در آن بلند (برای مردها) و یک رکوع و دو سجده به جا آوریم.

وقتی خوبان عالم و اولیای خدا، همه عبد خدا هستند و خدای متعال، رسول اکرم (ص) را به عبد و حضرت فاطمه (س) را به آمه (زنی که بنده است) ملقب می کند، تکلیف ما معلوم است. اساساً انسان تا کنند. در واقع اولین پایگاه معروفی هویت ما عبد بودن است.

برای خودش کسی خواهد شد. کسی که خواهد بوده و هویتی ندارد و فقط وقتی که به معنای واقعی، عبد شد.

وقتی واقع عبد خدا نشود، هیچ چیزی نیست و هویتی ندارد و فقط وقتی که به معنای واقعی، عبد شد. کنند. در واقع اولین پایگاه معروفی هویت ما عبد بودن است.

«امام»، محور بندگی واقعی

محور عبادت و بندگی واقعی است که انسان، امام داشته باشد. لذا روز قیامت وقتی می خواهیم هویت به این دنیا محدود نمی شود، روز قیامت نیز ما را به همین هویت ها می شناسند. در صحایح محدث هر کسی می خواهد خودش را معرفی کند و هویت خود را بشناساند به امام زمان خود معرفی می کند؛ یعنی در روز قیامت ما را به اماماً می شناسند. خداوند می فرماید: یاد کن روزی را که هر گروهی از مردم را با امامشان می خوانیم: «يَوْمَ نَذَّرُوا كُلَّ أُنَسٍ بِإِيمَانِهِ؛ إِسْرَاءً ۚ۷۱۶』 در آنچه از هر کسی می برستند امام تو کیست؟

امام رضا (ع) می فرماید: «عبادت هفتاد وجه (مرتبه یا نوع) دارد. شصت و نه قسمت (مرتبه) از عبادت، تسلیم و راضی بودن به خدا و امام زمان (ع) است؛ [۱] کسی که واقع عبد خدا داشت، قطعاً می داند که این خدا و ارباب، بر روی زمین جانشینی دارد که این جانشین خدا یا «خلیفه الله» نیز بعد از خدا، ارباب و مولای او خواهد بود. لذا امیر المؤمنین (ع) می فرماید: «من بنده ای از بندگان رسول خدا (ص) هستم». [۲]

بازی بیلیارد
سوال : بازی بیلیارد که به برکت انقلاب اسلامی برچیده شده بود مجدد راه اندازی شده ، مستدعیست بفرمایید آیا حرام است یا خیر ؟
حضرت آیت الله خامنه ای :

بازی با آلات قمار جایز نیست و تشخیص موضع با مکلف است .

حضرت آیت الله فاضل لنکرانی :

بازی با وسایلی که عرف آلت قمار محسوب می شود حرام است .

حضرت آیت الله تبریزی :

بازی با آلات قمار چه باشد و چه باخت مالی باشد یا بدون آن جایز نیست .

حضرت آیت الله سیستانی :

اگر در عرف محل از آلات قمار بنشاید، بازی بدون برد و باخت با آن مانع ندارد .

حضرت آیت الله صافی گلپایگانی :

بازی با آلات قمار حتی بدون برد و باخت حرام است .

حضرت آیت الله مکارم شیرازی :

هرگاه از آلات قمار خارج شده باشد و در نزد عرف یک وسیله سرگرمی محسوب شود بازی با آن بدون برد و باخت اشکال ندارد .

حضرت آیت الله بهجت :

بازی کردن با آلات قمار، از قبیل نرد و پاسور و شترنج ، با برد و باخت حرام قطعی است و بددون برد و باخت احتیاط در ترک آن است و در شترنج احتیاط اشد است .

مسائل جدید از دیدگاه علماء و مراجع تقلید، ص ۱۲۷